

Kansallinen riskiarvio 2023 – tunnistettut ja arvioidut riskit

Erityisasiantuntija Anni Kurunsaari
Valtakunnallinen turvallisuustapahtuma 2023

Kansallinen riskiarvio

Kansallinen riskiarvio 2023

- Säännöllisesti laadittava Suomen kansallinen riskiarvio on **päivitetty** (3. julkaisu).
- Tarkastelun kohteena ovat kriisinsietokykyä ja **varautumista edellyttävät** suhteellisen **äkillisesti kehittyvät** häiriötilanteet ja uhkamallit.
- **Tunnistettu riskejä**, joilla on **laajaa kansallista merkitystä** ja arvioitu niiden vaikutusta yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin.
- Taustalla **EU:n pelastuspalvelumekanismi**.

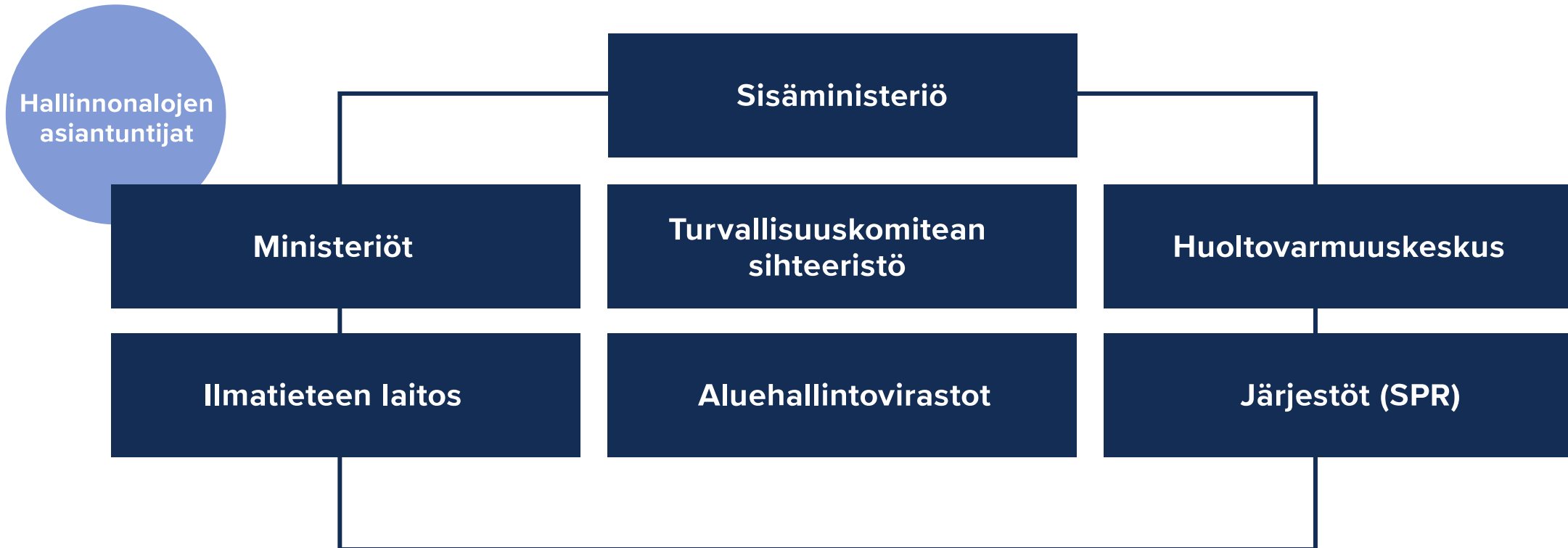

Kansallisen riskiarvion valmistelu

- Päivitetty sisäministeriön johdolla poikkihallinnollisessa yhteistyössä.
- Koonti eri hallinnonalojen tunnistamista, yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kansallisesti vaikuttavista, uhkamalleista ja häiriötilanteista.
- Tunnistetut uhkamallit ja häiriötilanteet on kuvattu riskiarvioon sanallisesti.
 - Tarkastelun kohteena mm. uhan kohdentuminen, mahdolliset toteutumistavat sekä vaikutusten ja häiriöiden ketjuuntuminen ja kertaantuminen
- Uhkamallien ja häiriötilanteiden vaikutuksia arvioitu tarkistetun arviointikehikon mukaisesti.
- **Tunnistettujen riskien edellyttämien varautumistoimenpiteiden, riskienhallinnan tai vasteen kuvaaminen ei sisälly kansalliseen riskiarvioon.**

Valmisteluryhmän kokoonpano

Riskiarvion tarkoitus

Perustana yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiselle **varautumiselle**

Tukena varautumisen **suunnittelussa** kaikilla toiminnan tasoilla

Toimijat **arvioivat riskejä** yksityiskohtaisemmin suhteessa tehtäviinsä ja toimintaansa hallinnonalaan ja toimialaan koskevan lainsäädännön mukaisesti

Riskiarvion sisältö

1

Kansallisen riskiarvion laatiminen

2

Turvallisuusympäristö muutoksessa

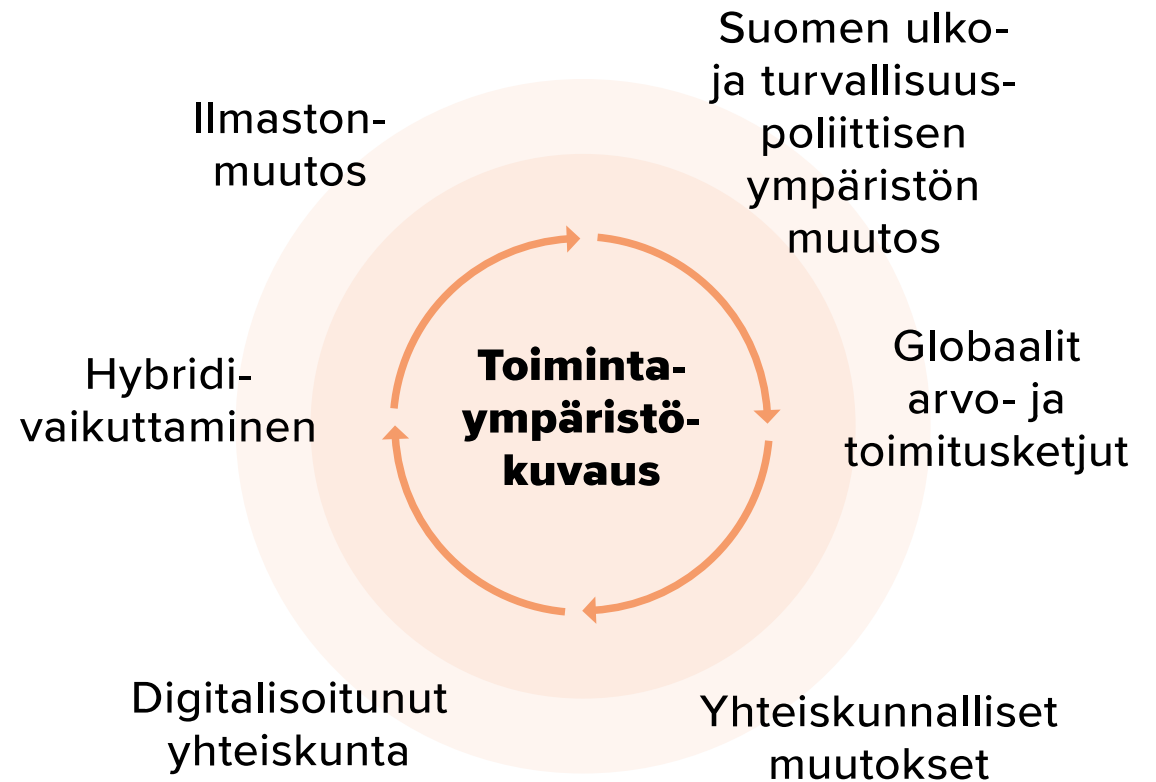
3

Arvioidut uhkamallit ja häiriötilanteet

Turvallisuusympäristömuutoksessa

- Kuvataan lyhyesti tunnistettujen uhkamallien ja häiriötilanteiden jatkuvasti muuttuvaa ja keskinäisriippuvaista toimintaympäristöä.
- Kuvaus sisältää eräitä keskeisiä kehityskulkuja ja turvallisuusympäristön laaja-alaisia, läpileikkaavia, ilmiöitä.

Kansallinen riskiarvio 2023

arvioitua **uhkamallia** tai **häiriötilannetta**, joiden kuvaukset ja arviot vaikutuksista **elintärkeisiin toimintoihin** on tarkistettu.

Verrattuna edelliseen (2018) riskiarvio sisältää pääosin samat uhkamallit ja häiriötilanteet.

Uhkamallit ja häiriötilanteet 2023

Informaatiovaikuttaminen

Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus

Sotilaallisen voiman käyttö

Laajamittainen maahantulo ja painostaminen maahantulijoita ohjaamalla

Yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin tehty terroristinen tai muu väkivaltainen isku

Isojen väkijoukkojen, ryhmien tai yhteisöjen väkivaltainen liikehdintä tai yhteiskuntajärjestystä vaarantava toiminta

Julkisen talouden häiriö

Rahoitusjärjestelmän häiriö

Energiahuollon häiriöt

- Sähkön saannin suurhäiriö
- Polttoaineiden saannin vakavat häiriöt

Tieto- ja viestintäverkkojen ja palveluiden häiriöt

Kuljetusten jatkuvuuden häiriöt

Terveysturvallisuuden häiriöt

- Mikrobilääkeresistenssi
- Pandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia
- Eläintautiepidemiat

Vesihuollon häiriöt

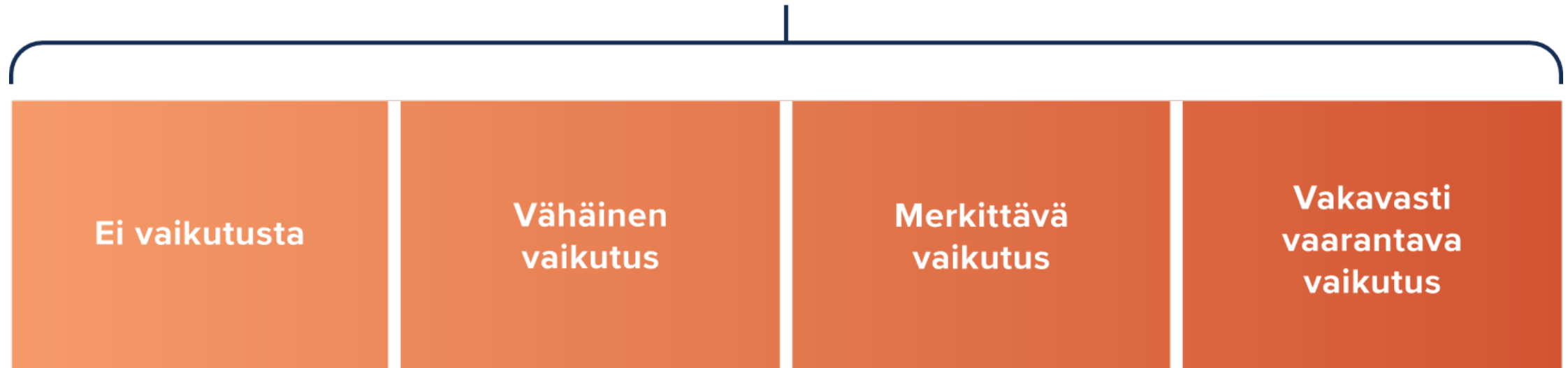
Elintarvikehuollon häiriöt ja ruoka- ja ravintoturvan heikkeneminen

Laajat tai pitkäkestoiset onnettomuustilanteet

- Merellinen monialaonnettomuus
- Vakava ydinvoimalaitos-onnettomuus Suomessa tai Suomen lähialueilla
- Useampi yhtäaikainen laaja maastopalo **(UUSI)**
- Äärimmäisen voimakas avaruusmyrsky **(UUSI)**

Uhkamallien ja häiriötilanteiden vaikutusarviointi

Vaikutukset elintärkeisiin toimintoihin

Elintärkeät toiminnot

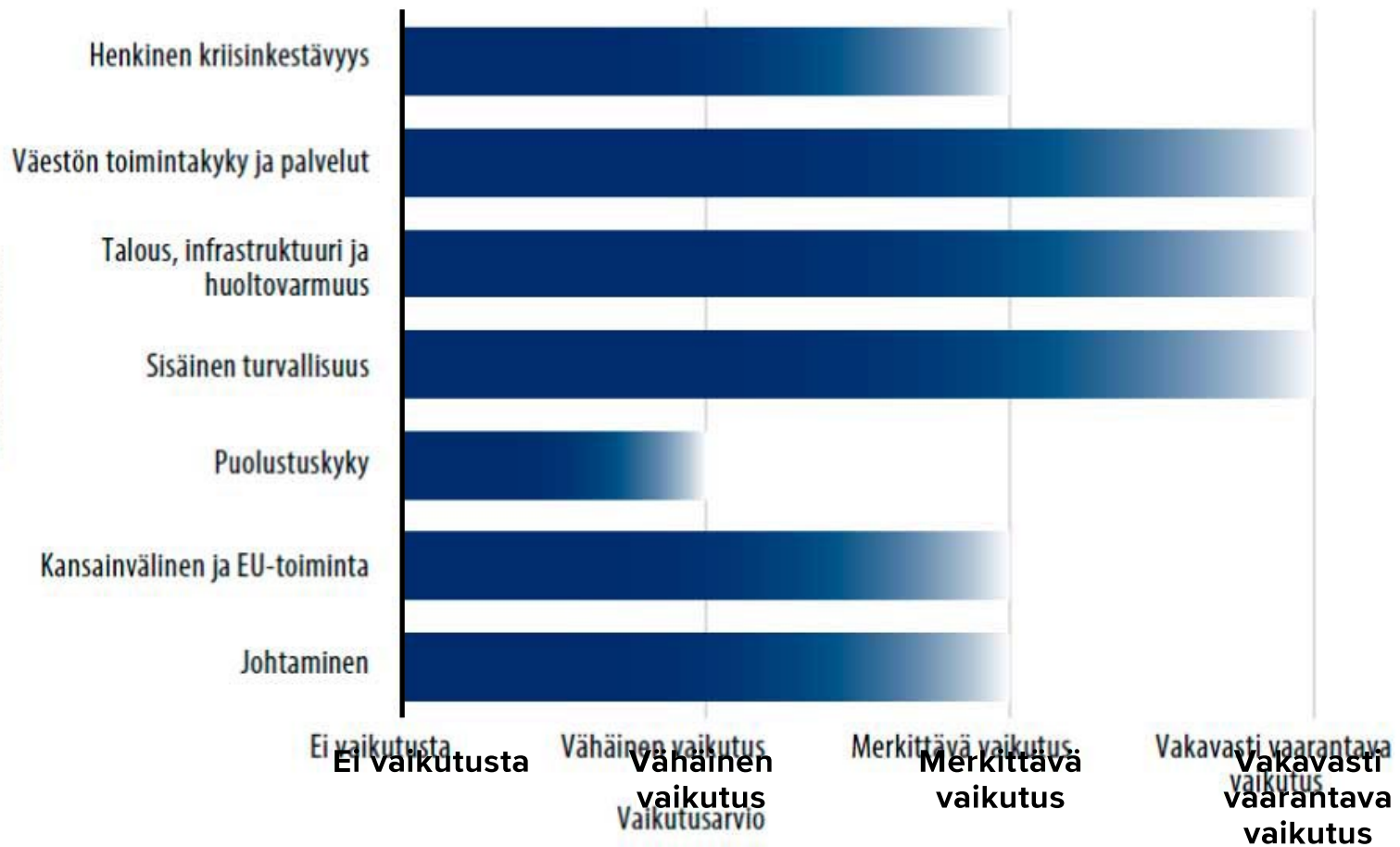
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa on määritelty yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja niitä turvaavat strategiset tehtävät

Tieto- ja viestintäverkkojen ja palveluiden häiriöt

Elintärkeät toiminnot

Elintärkeä toiminto

Vaikutusarvio

Alueelliset riskiarviot osana riskiarviokokonaisuutta

Alueelliset riskiarviot 2023

- Täydentävät kansallista riskiarviota ja tuovat tarkempaa näkymää eri alueiden mahdollisista riskeistä ja varautumistarpeista.
- **SM:n toimeksianto** (05/2022) alueille riskiarvioiden laadintaan
 - valmistelu aluehallintovirastojen ja pelastuslaitosten koordinaatiossa,
 - laaja-alaisessa alueellisessa yhteistyössä.
- Valmistelu pääosin **hyvinvointialueittain**
 - ErillISRatkaisuna Uusimaa, jossa laaditaan yhteinen Uudenmaan alueellinen riskiarvio.
- Tavoitteellinen valmistumisaikataulu **kevät 2023**.

Alueelliset riskiarviot 2023

- Julkaistu sisäisen turvallisuuden TUOVI-portaalissa:
sisainturvallisuus.fi/alueelliset-riskiarviot

The screenshot shows the TUOVI (Sisäisen Turvallisuuden Portaalit) website. The navigation menu includes 'ETUSIVU', 'SISÄINEN TURVALLISUUS', 'TURVALLISUUSUUNNITTELU', 'AINEISTOT' (highlighted with a yellow circle), 'AJANKOHTAISTA', and 'TIETOA'. The main content area is titled 'ALUEELLISET RISKIARVIOT' and lists various resources like 'HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ', 'OPPAAT JA OHJEET', and 'RAPORTIT JA SELVITYKSET'. A search bar is present with a 'Hae' button and a 'Valitse teema' dropdown. Below the search bar are buttons for 'HAE' and 'TYHJENNÄ'. The main content displays a grid of regional risk assessment reports for 2023, including:

- Pohjois-Savon alueellinen riskiarvio 2023**: 16.5.2023, 1804 kt (PDF)
- Etelä-Pohjanmaan alueellinen riskiarvio 2023**: 5.5.2023, 694 kt (PDF)
- Päijät-Hämeen alueellinen riskiarvio 2023**: 5.5.2023, 6134 kt (PDF)
- Etelä-Savon alueellinen riskiarvio 2023**: 26.4.2023, 3753 kt (PDF)

Each report entry includes a small icon, the title, date, size, and a 'Lataa' button. Below each entry is the title and a hashtag, such as #varautuminen.

Ohjeet riskiarvion laadintaan

- Alueellisten riskiarvioiden valmistelussa hyödynnettiin **uusittua** menetelmäohjetta.
 - Ohje kuvaa valmisteluprosessin ja menetelmän, jolla tunnistettuja uhkia ja häiriötilanteita arvioidaan.
- Menetelmäohje on laadittu sisäministeriön koordinoimassa alueellisten riskiarvioiden **kehittämishankkeessa** (2021)
 - SM:n julkaisu:
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-609-6>

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisuja 2022:28

Alueellisten riskiarvioiden menetelmäohje

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Alueellisten riskiarvioiden tavoite

Riskiarvioprosessissa alueelliset toimijat tunnistavat ja arvioivat **yhteisesti merkittävimmät uhat ja häiriötilanteet.**

Yhteisen riskikäsityksen muodostuminen

alueellisen häiriösietokyvyn ja häiriötilanteiden hallinnan kehittämiseksi.

Perusteita alueelliselle

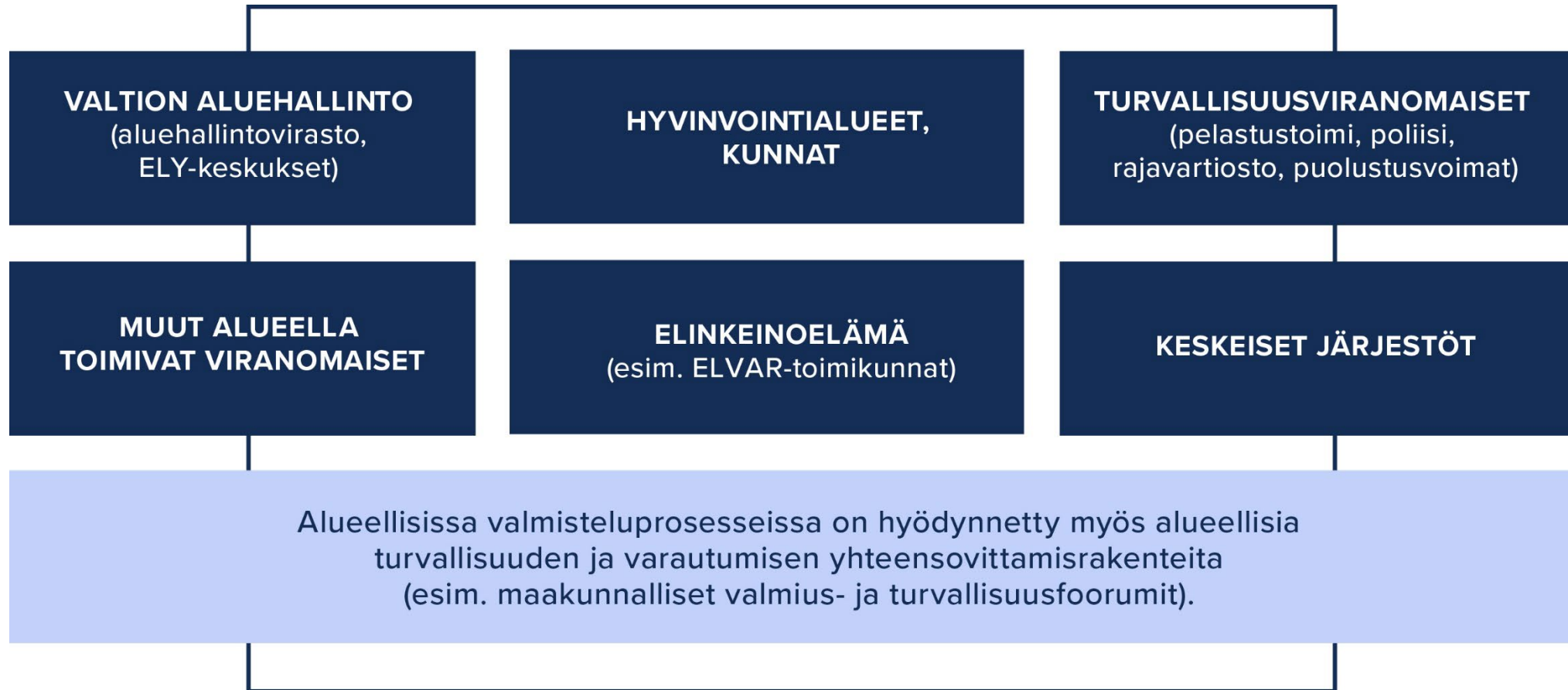
varautumiselle ja siihen liittyvälle yhteistoiminnalle esim. riskiarvioiden **hyödyntäminen** koulutuksessa, valmiusharjoituksissa ja valmiussuunnittelussa.

Alueellisten riskiarvioiden valmistelu

Laaja-alainen alueellinen yhteistyö

Alueelliset uhat ja häiriötilanteet

- Fokus alueellisesti merkittävässä riskeissä, joiden **hallitseminen edellyttää normaalista poikkeavaa toimintaa** ja joiden vaikutukset alueellisella tasolla **toteutuessaan aiheuttavat merkittäviä alueellisia vaikutuksia**.
- Alueellisissa riskiarvioissa (2023) on tunnistettu **laaja-alaisesti** uhkia ja häiriötilanteita eri riskiteemoista:
 - » *Luonnon aiheuttamat onnettomuudet ja sään ääri-ilmiöt*
 - » *Suuronnettomuudet*
 - » *Infrastruktuurin häiriöt*
 - » *Yhteiskuntajärjestystä vaarantava toiminta*
 - » *Terveysturvallisuuden häiriöt*
 - » *Muut uhat ja häiriötilanteet*

Valtakunnallinen, eri toimijoiden yhteinen, riskiarvioinnin kokonaisuus

Valtakunnallisen riskiarvioinnin kokonaisuus

- Valtakunnallisen riskiarvion kokonaisuus muodostuu **kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista.**
- Kansallisesti ja alueellisesti arvioidut riskit
 - muodostavat perusteet sille, millaisiin riskeihin eri hallinnonalojen ja muiden toimijoiden on varauduttava,
 - auttavat kehittämistarpeiden tunnistamisessa ja on priorisoinnin väline.
- **Lisäksi kukin toimija** hallinnonala ja toimialaa koskevan lainsäädännön mukaisesti **arvioi riskejä yksityiskohtaisemmin suhteessa tehtäviinsä ja toimintaansa.**
- Kansallista ja alueellista riskiarvioprosessia kehitetään SM:n koordinoimana.

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi